

*Љубиша Деспотовић**
Институт за политичке студије, Београд

КИНЕСКА ДИСКРЕТНА ГЕОПОЛИТИЧКА ТРАНСГРЕСИЈА КА БАЛКАНУ И БЕЗБЕДНОСНИ ИДЕНТИТЕТ СРБИЈЕ

Сажетак

У раду ћемо настојати да прикажемо кинеску дискретну геополитику наступања према региону Источне и Југоисточне Европе, а у склопу ње нарочито према Балкану и Србији дефинишући такву политику као стратешко партнерство. Дискретна геополитика стрљиве и постепене инфилтрације у означене регионе Европе ићи ће класичном методологијом геополитике: у првом кораку кроз економско финансијске аранжмане и сарадњу, а затим преко све нарастајућег политичког утицаја, да би се на крају нарочито према Србији продубила у смеру безбедносне и војне сарадње, која ће тек у наредном периоду добијати на значају и интезитету.

Кључне речи: *Кина, Србија, Балкан, геополитика, безбедност, идентитет*

Народна република Кина је у последње две деценије свога привредног развоја израсла у глобалну економску силу света и у фази је убрзаног прерастања из регионалног у планетарног геополитичког играча, укључујући поседовање готово свих неопходних капацитета тврде и меке моћи који је за тај статус компетентно квалификују.¹ У контексту тако дефинисаног глобалног нарастања

* Контакт: despotlj@stcable.net

1) Неки аутори сматрају да Кина није и неће још задуго постати светска сила: Џозеф Нај, Дејвид Шамбау и „Шого Сузуки, такође сматра да је пред Кином још дуг пут да би постала светска сила“. Зборник: *Сједињене Америчке Државе и изазивачи*, „Народна република Кина као изазивач САД“, ФПН, Београд, 2015, уредили Драган Р. Симић, Драган Живојиновић, Никола Јовић, стр. 716.

Кине у светску силу, посматраћемо њено стрпљиво и тактично геоекономско позиционирање према европском континенту и региону Балкана.²

Кинеска дискретна геополитика наступања ка региону Централне и Југоисточне Европе а у склопу ње и према Балкану која се одвија у последњој деценији креирана је због неколико важних и за Кину виталних националних интереса. Као прво она се одвија у склопу дефинисане економске политике означене као „going out“ чија је основна идеја водиља да се широком и постепеном економском инфилтрацијом у поједине светске регионе обезбеди пласирање вишка слободног капитала намењеног за инвестирање, кредитирање, приступ новим тржиштима, сировинској бази, новим технолошким достигнућима а преко свега овога и појачаног али дискретног културног и политичког утицаја који би Кинеској страни донео бољу медијску позиционираност, промену имиџа и свеукупан бољи третман него што је то до тада био како у очима државне елите у региону геоекономског насупања тако и у њеном јавном мњењу и медијима. Друго, у конкретном случају велике геополитичке важности региона Централне и Југоисточне Европе и његовог стратешког значаја јер у себи обједињује земље чланице ЕУ али и оне које настоје да постану као што је то Србија, БиХ и Македонија. Треће, кроз њега пролазе стратешки саобраћајни коридори који спајају веома важан геополитички интермаријум од Балтичког до Црног мора и Јадрана, затим и енергетски коридори особито секундарног капиларног карактера али веома разуђеног са могућностима даљег ширења и диверсификације. Четврто, економски веома значајног тржишта чији потенцијал постепено расте а то је од стране кинског државног врха препознато као шанса за кинеска улагања и ново стратешко позиционирање. Пето, велики културни значај региона и његова отвореност што такође ствара простор за интезивнији кинески културни утицај који је несумњиво у порасту у последње две деценије, јер Кина у склопу свог начина резумевања употребе средстава меке моћи шири свој политички утицај особито успешно преко важне полуге културе, науке и образовања. Кина је до сада отворили веома разуђену мрежу „Института Конфиције“ у свету која броји више од 200 оваквих институција

2) Неки аутори попут Цона Миршајмера, пак сматрају да је Кина на путу свога нарастања у позицију светске силе и изазивача САД- а на глобалном плану моћи. „Укратко, ако Кина настави свој брзи економски раст, она ће готово сигурно постати суперсила, што значи да ће изградити капацитете за пројектовање моћи који су неопходни да би се надметала са Сједињеним Америчким Државама широм света.“ *Трагедија политике великих сила*; Чигоја, Београд, 2017, стр. 453.

културе и образовања.³ Реч је о импозантној културној мрежи која пружа шансе свету да упозна вишехиљадугодишњу културу и цивилизацију Кине и њене импозантне тековине и вредности.⁴

Кинеска перцепција Европске Уније више деценија је била везана за став да је она европски део бастiona Атлантизма према Истоку (СССР и Кина), дубоко усидрена и интегрисана у атланске војне и политичке институционалне системе те стога великим делом антагонизирана и према Кини, поготово оној Кини која се дуго на Западу доживљавала као тврдо језгро комунистичке диктатуре и маоизма. Велики економски успон Кине, уплашио је Запад, па и земље ЕУ тако да је и у том периоду Брисел са доста резерве приступао развијању економске и политичке сарадње са Кином, видевши са једне стране своју шансу да на том огромном тржишту реализује своје економске интересе али с друге стране, стално доцирајући о стању људских права у њој, и спречавајући разним мерама економске политике да јефтина кинеска роба не преплави њено већ поприлично засићено тржиште. Такође, да јефтинији финансијски капитал из Кине не оствари значајнији продор у већ постојећу структуру финансијског капитала који су контролисале западне финансијске институције неспремне на нову по њима невољалну конкуренцију.

„Европско тржиште је и поред чињенице да су Кина и Европска унија у 2001 години засновале „пуно пратнерство“ које је 2003 године прерасло у „стратешко партнерство“ тј, „свеобухватно стратешко партнерство“ остало прилично затворено за Кинезе“.⁵ Међутим стратешка партнерства барем када је кинеска страна у питању не треба схватати буквално. У Кинеском дипломатском речнику она су нека врста пандана за концепт савезништва које Пекинг када су други велики геополитички играчи посматра суревњиво као неку врсту провокације спрам својих интереса и као политику ексклузивизма у међународним односима. „Кина обично своје билатералне односе по важности дели на две категорије: на „стратешка партнерства“ и „партнерства у сарадњи“ (...) Кина прави такве споразуме како би истакла колико су јој одређени билатерални и мултилатерални односи важни за њене глобалне интересе.“⁶

3) Видети у: Ф. Бергстен, Ч. Фримен, Н. Ларди, Д. Мичел, *Успон Кине*, Службени гласник, Београд, 2011, стр. 284.

4) Видети: Жерне Жак, *Кинески свет*, Клио, Београд, 2007.

5) С. Арежина, „Кинеска офанзива шарма на Централну и Источну Европу“, *Култура полиса* 27, 2017, стр. 64.

6) Ф. Бергстен, Ч. Фримен, Н. Ларди, Д. Мичел, *Успон Кине*, Службени гласник, Београд, 2011, 287.

Посебан изазов за ЕУ земље, представљала је нова фаза кинског наступања означена од стране колегинице Сање Арежине као „кинеска офанзива шарма“ када је Кина све одлучније излазила из фазе прости продаје своје робе на европском тржишту ка фази планирања и реализације озбиљних финансијских и економских инвестиција у Европу⁷, а особито у назначени регион Централне и Југоисточне Европе. „Очекује се да ће до 2020. године Кина достићи хиљаду милијарди долара страних директних инвестиција које пласира у иностранство.“⁸ а од тога један значајан део у ЕУ а особито у регион Централне и Југоисточне Европе.⁹

КИНА И БАЛКАН

Балкан је за Кину постао посебно важан регион, са карактеристикама стратешког значаја из више разлога.¹⁰ Кина настоји да на простору Балкана развије интезивну политику инвестирања у инфраструктурне пројекте особито саобраћајног карактера¹¹ укључујући и мрежу логистичких центара којима би лакше и јефтиније пласирала своју робу.¹² Приметне су и значајне инвестиције

- 7) «Кина је други по величини трговински партнер Европске уније, одмах иза Америке и то одржава равнотежу у њиховом односу...» (Бергстен, 2011, 290).
- 8) С. Арежина, нав. дело, 2017, стр. 63.
- 9) „За кредитирање региона Централне и Источне Европе Пекинг је наменио 10 милијарди долара по преференцијалним условима за развој регионалне енергетике и инфраструктуре, али и сарадњу на другим пољима попут туризма, пољопривреде, образовања, науке и културе.“ (С. Арежина, „Кинески „нови пут свиле“ и Балкан“, *Култура полиса*, посебно издање, 2015, стр. 173).
- 10) „Геополитички значај Балкана је велики, сталан и у неким деловима кључан за дефинисање геополитичког утицаја у његовом ширем географском окружењу: средња Европа, Медитеран, Блиски Исток, Мала Азија, Јадран, Црно море и сл. Стога је он јасно изражен у ставу да ко влада Балканом влада и Европом, јер је Балкан улазно-излазна капија Европе за њен животни простор на Исток“. (Љ. Деспотовић, *Глобализација и геополитика идентитета*, Каирос, Сремски Карловци, 2017, стр. 75).
„Балкан је подручје на коме су се сусретали интереси европских и светских великих сила, који су пресудно утицали на судбину балканских народа. (...) Међутим треба имати у виду да постоји битна разлика између «географског и политичког» Балкана. Балкан је све више политички а све мање географски појам...“ (З. Драгишић, „Безбедносни идентитет Балкана и ЕУ“, у зборнику *Поља геополитике* (ур. Љ. Деспотовић и В. Конатар), ФЕППС, Нови Сад, 2017, стр. 314).
- 11) 7. „Те деонице су део будућег аутопута од Београда до границе са Црном Гором, као и део „коридора 11“ који треба да повеже Темишвар у Румунију преко Београда и луке Бар са италијанским градом Бари.“ (Исто, стр. 176)
- 12) „Преусмеравањем поморске трговине од Источне Азије ка Грчкој преко Суецког канала Кинези штеде седам до десет дана у поређењу са традиционалним путем... Пиреј постаје главно човорниште које повезује кинеске фабрике са потрошачима широм Европе, Блиског Истока и Северне Африке. (...) Изградњом железничке трансферзале Атина - Беч направиле се једна „копно-морска експресна линија“ од Кине ка Европи којом ће се смањити како кинески трошкови тако и време потребно да производи стигну до било које европске дестинације.“ (С. Арежина, нав. дело, 2015, стр. 175.)

у стратешке гране индустрије на Балкану којима долази до сировинске базе и могућности њихове прераде. Све то Кина користи као одскочну даску за дубљу економску инфилтрацију ка остатку европског континента.

Балкан се уклапа у стратешку визију новог кинеског пута свиле, како копненог тако и поморског вектора наступања који кинеској страни треба да отвори и омогући боље економско и политичко позиционирање на трасама његовог распрострањавања нудећи земљама на оба његова правца економску корист и инфраструктурно опремање. „Иницијативе се поклапају са два правца деловања Кине у геополитичком смислу. Први је *телурукратски* (западни евроазијски), који за циљ има деловање усмерено дуж два узајамно повезана вектора - ка западним провинцијама Синђанг и Тибет - што је мотивисано потребом снажнијег уплива у централни део Евроазије који је веома богат ресурсима неопходним за даљи развој кинеске економије. „Економски појас пута свиле“ замишљен је као „нови Евроазијски копнени мост (...) Други правац деловања је *таласократски* (према Пацифику и Индијском океану), проузоркован нараслом потребом стратешког присуства у евроазијском Римленду и обезбеђењем виталних поморских комуникација...“¹³ Иницијатива названа „један појас један пут“, на геоекономском плану треба да представља стратешко повезивање и сарадњу Евроазије¹⁴ и остатка света, међу којима је и регион Балкана препознат као веома важна дестинација. Зато је регион Балкана од стране Кине конотиран као „кинеска улазница“ у Европу.

Кинеска стратегија према Балкану није центрирана само око економско-финансијске осовине, иако је она главна основа геоекономског наступања, већ садржи и значајне политичке компоненте како стратешког тако и тактичког позиционирања у региону. Кинеска политика немешања у унутрашње ствари других држава, познате је већ деценијама. Она је Кини обезбеђивала значајни спољнополитички основ за очување властите суверености и особености идеолошко -политичког система, али и обезбеђивала лакши наступ према трећим странама у међународним односима јер је гарантовала и њихову целовитост. Ипак ствари се полако и постепено мењају, Кина се и даље држи наведеног принципа али га сада у новим геополитичким околностима примењује еластичније и преваходно са становишта властитих нараслих геополитичких апетита. Тако се може тумачити и став Кине да активно подржава про-

13) С. Аржина, нав. дело, 2015, стр. 170.

14) Видети: Саша Кицошев, *Азија, државе и регије*, Институт за географију, Нови Сад, 1996, стр. 266.

цесе евроинтеграције балканских држава у ЕУ. Принципијелно, то би требало да буде искључиво у домену националних интереса тих држава и саме Европске уније, и не би требало да се тиче никога ван тог ланца међусобних односа. „Она сматра да ће приступање балканских држава Унији допринети њиховом бржем економском и општем развоју (...) Балкан се перципира као својеврстан „прозор могућности“ који уколико међусобна сарадња заживи може да се претвори у „стратешку прилику“ за Кину.“¹⁵ Отуда Кина поштујући своје стратешке интересе заузима проактиван став по питању политике евроинтеграција земаља Балкана. Анализиран на примеру Србије овај кинески став делује као проблематичан и као мешање у унутрашње ствари земље, јер подржава један мањи део грађана и политичке елите који заступају политику евроинтеграција као безалтентивну. По истраживању јавног мњења у Србији која се периодично врше годинама у назад, већи део грађанства и један део национално одговорних политичких странака активно и аргументовано оспоравају овакву политику сматрајући је супротном нашим националним интересима.¹⁶

КИНА И СРБИЈА

Као на већ дефинисаном примеру ЕУ и земаља Централне и Југоисточне Европе, а посебно Балкана у контексту кинеске спољне политике, односе ове велике земље и Србије посматраћемо на економском и геополитичком односно безбедносном плану у склопу најављене сарадње у пољу консолидације безбедносног идентитета и интереса Србије као и њених потреба у области војно-техничког развоја наменске индустрије. Овај след потеза у потпуности прати логику и методологију геополитичке трансгресије, која креће кроз развој економско-финансијских односа, па преко политичке до војно-техничке сарадње и подршке.

Кина је добро препознала значај и сложеност геополитичког положаја Србије на Балкану¹⁷ и исказала спремност да са њом

15) С. Арежина, нав. дело, 2015, стр. 172.

16) „Према мишљењу већине политичких елита у Србији на почетку XXI века, пријем Србије у Европску унију представља прворазредни интерес. Међутим грађани Србије тако не мисле. Грађани Србије су све мање заинтересовани за улазак у Европску унију. То показују подаци истраживања Центра за слободне изборе и демократију према коме чланство Србије у ЕУ подржава мање од половине грађана - односно њих 47 одсто., а на почетку 2015 године преко 70 одсто грађана Србије не жели чланство у Европској унији.“ (Р. Гађиновић, „Спречити потапање Србије у Атлантику“, *Култура пописа*, посебно издање, 2015, стр. 81).

17) „Према Републици Србији се још увек води политика кодирана тзв. Бејкеровим концептом „преткумановске Србије“, која циља на нова територијална цепања земље, и њено просторно сакаћење до нивоа од око 50.000 километара квадратних које је

оствари дубље и стратешки значајне односе који се крећу у распону озбиљне економске сарадње, финансијских инвестиција, инфраструктуре, спољне политике, безбедности и војно-техничких питања. Препознавши Србију као најзначајнију земљу централног Балкана Кина је настојала да на прави начин валоризује предности које пружа њен геополитички положај и политика војне неутралности.¹⁸

У економском делу сарадње истичемо значај важних саобраћајних (европских и регионалних) коридора, који се уклапају у кинеску визију дисперзије новог пута свиле и регионалних мрежа комуникације (Коридори 10 и 11, Пупинов мост, модернизација српских железница на коридору 10 између Београда и Будимпеште, изградња београдског железничког чвора, обилазнице око Београда, најављена изградња луке на Дунаву и сл.). Кина је препознала могућности да улаже у посрнулу индустрију Србије која је успела да преживи предаторске облике приватизације и неолибералне деиндустријализације, особито важно у енергетска постројења (ТЕ Колубара и површински коп Дрмно, ревитализације хидроелектране „Бистрица“ на Лиму и сл.) затим преузимање Железаре Смедерево, најављено преузимање РТБ Бор, улагања у индустрију аутомобилских гума у Зрењанину, отварање велетрговинског центра „Змај“ у Земуну, градњу индустријско-технолошког парка у Борчи и сл. Све побројано јасно сведочи о озбиљним намерама кинеске стране да се економски и финансијски позиционира у Србији и тако створи реалну основу за даљу економску експанзију према региону Балкана и Средње Европе.

по њиховим проценама и плановима сасвим погодна за потпуну контролу и даљу парализу земље. „Током овог прекомпоновања озбиљно је страдао вековни српски етнички простор. Срби су потиснути са запада и југа - од мора и косовско-метохијске равнице - са тенденцијом њиховог даљег сабијања ка језгру њихове нововековне државе настале на простору Шумадије и Поморавља. Здруженим деловањем атлантиста и средњеевропљана, Србија је током претходне две и по деценије поступно ослабљена, окружена земљама чланицама ЕУ и НАТО пакта и доведена у фазу „постдржавног живота“: смештена у својеврсни „геополитички гето“, у процеп ...

- на делу је стварање антисрпских савеза у региону, антагонизовање српских суседа и обећања територијалног ширења на conto српске нације, као награде за служење атлантистичким интересима.

- подстицање ширења и инструментализације радикалног ислама за остваривање интереса Запада у региону и шире у Европи, особито опасних по безбедносне интересе Србије.“ (Љ. Деспотовић, нав. дело, 2017, стр. 76.)

18) „Српске земље су смештене у центру простора потреса (shatterbelt) услед контакта различитих културно-историјских типова, који је истовремено мост између цивилизација, али и арена њихових међусобног надметања што обилује геополитичким тензијама дуж магистралних праваца север - југ и исток - запад. „ (А. Гајић, *Између Евроатлантизма и Евроазијства, положај савремене Србије, Култура полиса*, посебно издање, Нови Сад, 2015, стр. 2).

Када говоримо о безбедносном идентитету Балкана а посебно Србије морамо истаћи да је он прилично сложен и условљен многим безбедносним факторима, и опасностима од међусобних сукоба балканских држава због изражених процеса балканизације и историјски наталожених проблема нерешених територијалних питања и граничних спорова, етничких и религијских конфликта, наслеђених ратних злочина и сл., затим све учесталијих ризика од деловања класичних асиметричних претњи из области верски мотивисаног тероризма, нарко трафикинга, организованог криминала и сл., те проблема изазваних као последица изражене економске кризе, незапослености, социјалне пауперизације становништва и сл.

За потребе овог рада појам безбедносног идентитета формулисали смо као „специфичну културу и традицију која се оличава у постојању стабилних и функционалних друштвених и државних институција, и њихових механизма за решавање друштвених конфликта, уз, наравно, укупност реалних и перципираних безбедносних изазова, ризика и претњи“.¹⁹ Стога је колега Р. Гафиновић потпуно у праву када наглашава кључну одговорност државе у изградњи свих неопходних капацитета и институција система које су намењени превенцији и њеној одбрани од евентуалних ризика и опасности.²⁰

Кина је добро проценила да сложени геополитички положај Србије у још компликованијем глобализацијском контексту у великој мери отежава њен међународни положај како у региону тако и у ширем контексту ЕУ интеграција и злоћудног евроатланског притиска из окружења. У тако деликатним и нимало лаким околностима, неопходно је да Србија уз помоћ кинеске стране гради систем политике националне безбедности који би са једне стране реално уважио њен тежак положај као балканске земље али и био примерен потребама јачања капацитета националне моћи, као важног чиниоца и темеља њене одбрамбене политике. Јачање капацитета националне моћи Србије подразумева много озбиљнији приступ изградњи њених главних чинилаца и вредности. Од пресудног је значаја за тај процес потпуна промена односа који је до сада имала њена политичка елита и политика поступног отварања за сарадњу

19) З. Драгишић, нав. дело, 2017, стр. 312.

20) „Дакле, систем безбедности је облик организовања и функционисања друштва и државе у спровођењу мера и активности на превентивном и репресивном плану који се предизимају ради очувања суверенитета и интегритета државе, њеног уставом утврђеног поретка, права и слобода грађана, као и свих осталих друштвених вредности од свих облика и носилаца угоржавања и угрожености без обзира на место и време настанка.“ (Р. Гафиновић, „Одговорност државе за изградњу и функционисање антитерористичког система“, у зборнику *Поља геополитике* (ур. Љ. Деспотовић и В. Конатар), ФЕППС, Нови Сад, 2017).

са Кином. То значи да је у наредном периоду неопходно водити национално одговорну политику која ће се темељити на реалним проценама, потреба и интереса одбране земље од свих врста угрожавања безбедности и суверености и да је на том пољу од Кине неопходно добити реалну и садржајну подршку.

С тим у вези, као и на кинеском примеру, потребно је јачати све аспекте меке моћи земље, као што су: подстицање убрзаног економског развоја и реиндустријализације привреде, развоја нових техничко-технолошких структура, образовања и науке, демократског система односа и унутрашње стабилности, културе дијалога и међурелигијске толеранције. „У том правцу неопходно је подизати и капацитете тврде моћи, од којих је најважнији ревитализација војске како у квантитативном тако и квалитативном делу, даља изградња система безбедности, и неопходне инфраструктуре у тој области као што је на пример снажна наменска индустрија и сл. Само на тај начин Србија ће видно поправити шансе и перспективу да побољша сада тежак и деликатан међународни положај и повећати шансу за свој национални опстанак и обнову пољуљаног суверенитета.“²¹

Охрабрује најављена садржајнија и до сада делимично реализована сарадња са реално планираним капацитетима у сектору наменске индустрије Србије, посебно у области нових технологија, те куповине и развоја наоружања нове генерације. Остварена подршка, потписани уговори и нова улагања договорена у овогодишњој септембарској посети државног руководства Србије Кини, то најбоље потврђују. Све то омогућиће јачање укупних безбедносних капацитета уз већ пословичну кинеску политику политичког неусловљавања и подршке националној суверености, што се потпуно уклапа у концепт војне неутралности наше земље.

ЛИТЕРАТУРА

Арежина Сања, „Кинеска „офанзива шарма“ на Централну и Источну Европу“, у зборнику *Поља геополитике* (ур. Љ. Деспотовић и В. Конатар), ФЕППС, Нови Сад, 2017.

Арежина Сања, „Кинески „Нови пут свиле“ и Балкан“, *Култура полиса*, година 12, Посебно издање, Нови Сад, 2015.

Бергстен Ф., Фримен Ч., Ларди Н., Мичел Д., *Успон Кине*, Службени гласник, Београд, 2011.

21) Љ. Деспотовић, „Антиномије националне (не)моћи: глобализацијски и геополитички контекст националне безбедности“, *Политика националне безбедности*, бр. 2/2016, ИПС, Београд, стр.42.

- Гајић Александар, „Између Евроатлантизма и Евроазијства, положај савремене Србије“, *Култура полиса*, посебно издање, Нови Сад, 2015.
- Гађиновић Радослав, „Одговорност државе за изградњу и функционирање антитерористичког система“, у зборнику *Поља геополитике* (ур. Љ. Деспотовић и В. Конатар), ФЕППС, Нови Сад, 2017.
- Гађиновић Радослав, „Спречити потапање Србије у Атлантику“, *Култура полиса*, година 12, Посебно издање, Нови Сад, 2015.
- Деспотовић Љубиша, „Антиномије националне (не)моћи: глобализацијски и геополитички контекст националне безбедности“, *Политика националне безбедности*, бр. 2/2016, ИПС, Београд.
- Деспотовић Љубиша, *Глобализација и геополитика идентитета*, Каирос, Сремски Карловци, 2017.
- Деспотовић Љубиша, *Конструкција и деконструкција идентитета*, ФЕППС, Нови Сад, 2014.
- Драгишић Зоран, „Безбедносни идентитет Балкана и ЕУ“, у зборнику *Поља геополитике* (ур. Љ. Деспотовић и В. Конатар), ФЕППС, Нови Сад, 2017.
- Жерне Ж., *Кинески свет*, Клио, Београд, 2007.
- Кицошев С., *Азија, државе и регије*, Институт за географију, Нови Сад, 1996.
- Миршајмер, Ц., *Трагедија политике великих сила*, Чигоја, Београд, 2017.
- Симић Драган, Живојиновић Драган, Јовић Никола (ур.), *Сједињене Америчке Државе и изазивачи*, ФПН, Београд, 2015.

Ljubisa Despotovic

CHINESE DISCRETE GEOPOLITICAL TRANSGRESSION TO THE BALKANS AND SECURITY IDENTITY OF SERBIA

Resume

This paper aims to demonstrate the discrete Chinese geopolitical advance towards the region of Eastern and Southeast Europe, especially towards the Balkans and Serbia. Actors are defining this policy as strategic partnership. Discrete policy of patient and gradual infiltration in these regions follows the classical geopolitical methodology: firstly through financial arrangements and cooperation, followed by advanced political influence, and finally, through deepening of security and military cooperation, which will gain importance and intensity.

Keywords: *China, Serbia, Balkans, geopolitics, security, identity*

* Овај рад је примљен 16. октобра 2018. године, а прихваћен за штампу на састанку Редакције, 22. октобра 2018. године.